

sem voltak hajlandók visszadni a német gyarmatokat, ami a mostani háborúra vezetett.

A német birodalom a Protektorátussal együtt jelenleg 730.000 négyzetkilométert foglal magába 97 millió lakóval. És a Föld felületének 0,5 tized részének felel meg és 4,5 százaléka a Föld lakosságának. A volt német gyarmatok összterülete 27 millió négyzetkilométer volt 15 millió lakóval.

Szicília és Tanisra kötött a Földközi-tenger körülbelül 120 km-re asztkül. E asztkülben fekszenek Panteliera, Linosa, és Lampedusa elvált szigetek. Ezek közül az első megerősített és légi támaszpont, melyet Malta elleni támadására rendezte be Olaszország. Ezen a helyen indult meg az elvált légiörök első támadása Malta ellen.

Malta elfoglalása Olaszország részére azért is fontos és azért kerítette Anglia annakidején hatalmába, hogy a Földközi tengernek ezt a helyét, melyen könnyen két részre lehetne vágni a földközítengeri szűkös hajóhadat, saját ellenőrzésében tarthassa.

Malta elfoglalása Olaszország részére azért is fontos és azért, mert Sziciliát veszélyezteti a Malta-ban tartózkodó szövetséges haderő.

A franciák ugyancsak Szicília sakkbantartására és Tanisra védelmére építették ki erős bástyákat Bizertát és a rendszeres tartózkodó Cap Bon, Sfax és Gabes kikötőket, amelyek ellen szintén légitámadások folytak. A tuniszi—libiai határon gyengébb erődítések őrködnek és inkább határbelátásokat és megfigyelő állomásokat szerveztek. Itt az ottani homokosvízoknak megfelelő sajátos megőrzés fog kialakulni erős és nagy hatóerejű légi és páncélos erőkkel.

Olaszországban a Földközi tengeren a legveszélyesebb ellenséget mindenesetre a szövetségesek tengeri és légi flottája. Ennek felkutatása és legyőzése lesz tehát az első feladat. És itt annál nehezebb, mert a flottának számos kiegészítő és megerősítő támaszpontja van, ahol fedve rejtőzködhetik, míg támadásra alkalmas időpontot és célt talál. Másrészt a szövetséges légiörök is számos váltóállással rendelkeznek a túnyomereszt alk területen, úgyhogy — minduntalan változtatva helyüket — néha lassú terohadásukkal a repülőtereken meglepi.

A román koronatanács határozata Besszarábia ügyében.

Az udvarnagyi hivatal 35. számú közleménye:

1. Csütörtök délután 12 óra 30 perckor Öfelsége a király elnökletével koronatanács ül össze a királyi palotában. A koronatanács megvitatta azt a jegyzéket, amelyet a Szovjetunio kormánya június 26-án este 10 órakor a moszkvai román követnek átadott.

2. A szovjet kormány kéri Besszarábia és Északbukovina átengedését és kéri június 27-én megadni a román kormány választását.

3. A koronatanács megakarván őrizni a békés viszonyt a Szovjetunióval, jóváhagyta a román kormány azon eihataozását, hogy felkéri a Szovjet kormányt, állapítsa meg a helyet és időt, mikor és ahol a két kormány kiküldötteinek találkozása a szovjet jegyzék megvitatása végett megtörténhetik.

A koronatanácsban résztvettek a kormány tagjai és a királyi tanácsosok.

A román koronatanács döntése után Molotov szovjet külügyi népbiztos jegyzéket adott át a román kormánynak, amelyben bejelentette, hogy a szovjet haderő június 28-án éjjel 2 órakor megkezdte Besszarábia egész területének és Bukovina északi részének megszállását.

A megszállást a román kormánynak és a szovjetnek 2—2 tagból álló bizottsága irányítja és bonyolítja le.

Osikmege elmúlt mezőgazdasági éve a hivatalos adatok megvilágításában.

Csikmege mezőgazdasági kamarája most készítette el 1939—40 gazdasági évről szóló működési jelentését. A jelentés mindenek előtt megállapítja, hogy Csikmege 60 községben 28 641 család él, 171.157 ösütelkősszal. Csikmegeének 130 000 hold művelésre alkalmas terület áll rendelkezésre, ebből 5600 hold ösütelkősszal, 16 000 hold ösütelkősszal, 10 000 hold ösütelkősszal, 1800 hold tavasszaburát, 10 000 hold ősipát, 9000 hold búkkönyt, 32 000 hold szabot, 350 hold tavasszaburát és 60 hold kutoricát vetettek.

Jelentős haladást mutatnak a mesterséges takarmányok. Csikmegeében még néhány évvel ezelőtt alig termeltek mesterséges takarmányt, most 3000 hold földet, baltacint, közél 7 ezer hold herét és lucernát vetettek. A krumpiltermelés is rohamos haladást mutat. Csikmegeében kitűnő burgonya terem. A gasdák sorhozókra és lókapákra rendelkeztek be s ebben az évben már közél 22 000 hold krumpilt ültettek. Kender, mák, len és más ipari növényekkel összesen 1000 holdat vetettek be.

A legelőikkel kapcsolatosan megállapítja a jelentés, hogy 51 közbirtokossági, 75 000 hold és 35 községi 39 000 hold, összesen 114 000 hold kiterjedésű legelő áll Csikmege rendelkezésére. Az utóbbi évek-

ben fokozatosan javított legelőikön, a legutóbbi állatösszeírás adatai szerint 16.072 ló, 72 948 szarvasmarha, 924.005 juh és 16 623 darab sertés él.

Az állattenyésztés növekedésére és tisztafajok kitenyésztésére nagy gondot fordít a kamara. A megye különböző községeiben működő gasdákörök, közbirtokosságok és legelőtársaságok vezetőivel karöltve megfelelő anyagi támogatás mellett, a kívánalmaknak minden vonatkozásban megfelelő tenyérz állatokat szereztek be. Jelenleg 21 mén, 255 bika, 2598 kos és 92 drb kan van a vármegyében, de az állatállományon viszonyítva, ez kevés. Még 140 drb bikára és 56 kanra van szükség, amelyet fokozatosan fognak beszerezni.

A jelentés további adataiból kitűnik, hogy állategészségügyi téren is jelentős lépéseket tett a kamara. Sok esetben nagy mennyiségű járvány elleni szérumot bocsátott a megye állategészségügyi szervvel rendelkezésére. Nagy kedvezményekkel szoktatják rá a gasdákat arra, hogy állatállományukat id-nyben és megfelelő módon oltják be. Nagy gondot fordít a kamara vezetőisége a rendszeres állatbetelepítésekre is.

Mezőgazdasági propagandán terén is jelentős munkát fejtett ki a kamara, különösen Vasláb, Tólgyes, Békás és Hodos községekben. A felsorolt községekben Bors kamarai igazgató állandó személyes összeköttetést tartott fenn és az Ágria román közművelődési társaság bevonásával többféle tanfolyamot tartott. A többi községekben Kozán Inre kamarai igazgató és Erayel Árpád előadó fejtettek ki jelentős tevékenységeket a jobb és többtermelés érdekében.

Julius 1-én kezdődik meg a Nemzet Pártjába való beiratkozás.

Amint ismeretes, Romániában Öfelsége vezetésével megalakult az ország összes erőt magában egyesítő Nemzet Pártja.

Öfelsége a király legfelsőbb utasítására Urdareanu államminiszter a Nemzet Pártjának vezérkari főnöke és Victor Moldovau annak főtitkára a tartományi, megyei és városi ügyvezetőkhöz körlevelet intéztek, amelyek elrendelik a Pártha való beiratkozásokat.

Eszert a beiratkozások 1940 július 1-én kezdődnek. A beiratkozások kötelező szabályai a következők:

1. Minden beiratkozás egyéni és személyes kérvény alapján történik.

2. A kisebbségek külön lajstromba iratdók be.

3. A zsidók nem iratkozhatnak be.

A kisebbségek beiratkozása külön lajstromon történik, a beiratkozási irodák előtt való jelentkezések alapján. Minthogy a kisebbségek beiratkozásának statisztikai fontossága van, a lajstromok a jelentkező személyi adatait, lakóhelyét, mesterségét, korát és annak a kisebbségi népcsoportnak a megjelölését tüntetik fel, amelyhez a beiratkozó tartozik.

A Nemzet Pártjába való beiratkozás feltétele, hogy a férfiak vagy nők betöltsék a 21 ik életévet.

A Nemzet Pártjának csikszeredei szervezete közhírré teszi, hogy a Nemzet Pártjába való beiratkozások a városházán július 1-ével megkezdődnek. Beiratkozni lehet mindennap d. e. 8—1-ig és délután 4—7 óráig.

K Ö Z G A Z D A S Á G.

A gyomok irtása.

Gasdáinkkal való mindennapi érintkezéseim közben mezőn, legelőn, gazdasági előadásaim alkalmával, gazdaságok megvizsgálása és ellenőrzése idején, irodában stb. soha nem mulasztom el felhívni figyelmüket a gabonák „ápolására és gondozására”.

Gazdasági iskolákban hosszú órákon keresztül tanítják az ifjakat a termények ápolásának fontosságára és minden említésre méltó gazdasági szakkönyv külön fejezet szentel ezeknek az ismertetésére, végrehajtására és szükségességére.

Ezen gazdasági növények ápolási munkálatai között mint nagyon fontos szerepel „a gyomok irtása”.

Aki felületesen nézi a dolgokat nem tulajdonít semmi különösebb jelentőséget és könnyen tud siklik ezen dolgokon; mi és azok, akik közelebbről foglalkozunk a mezőgazdálkodással, szomorúan tapasztaljuk, hogy a gyomok mily óriási pusztításokat végeznek itt Csikban. Hány zsákkal több gabona teremhetne, ha minden gazda — de mindenik — ilyenkor júniusban csak egyetlenegy napot áldozna a „gyomlálásra, burjánpusztításra”.

Vármegyénkben nagy előhaladást látunk a „talaj előkészítés” terén, ezt bizonyítja az a sok-sok egy testű, két testű vaseke és vasborona, melyeket gasdáink a mezőgazdasági kamara útján szereztek be. A vetőmag legnagyobb része már triörözés útján kerül a földbe. A vetést már nagyon sokan vetőgéppel eszközölik, a kapálás pedig lókapával történik. Mondhatni, hogy mezőgazdaságunk „gépesítve van” s ennek dacára mégsem látzük az az eredmény, melyet joggal elvárhatnánk, mert egyik nagyon fontos és elkerülhetetlen munka — töképpen erős években, mint most is — a gyomirtás nem hajdódik végre idejében.

Mint fentebb is említettem, nagyon sokan gasdáink közül triörözött vagy rostán megtisztított gabonát vetnek, de mihaszna, ha a gondozatlan trágyával minden gyommag visszakerül a termőföldre és ott a kikelés után, május, június hónapokban senki sem törődik azoknak irtásával.

Ezeket a bajokat segitendő és a törvény kötelező erejénél fogva az alábbi rendeletet bocsájtottuk ki:

R E N D E L E T

A Monitorul Oficial 67. számában, 1937 március hó 22-én közzétett a mezőgazdaság megszervezéséről és támogatásáról szóló törvény 15, 167 és 177-ik paragrafusai értelmében, valamint a Földművelés és Uradalmi miniszterium 137.509—1939 számú rendelete alapján elrendeljük I. Az összes birtoktulajdonosok kötelesek kiirtani az udvarokon, utszálokon, sáncookon, vetéseken és határbarázdákon található burjánokat és káros növényeket.

A községi előljárások pedig kötelesek gondoskodni arról, hogy a községek tulajdonát képező szántókról, kaszálókról, utakról, sáncookról, határmezsgyékről stb., a burjánok sürgősen elpusztíttassanak.

Ezen burjánok még magbemenés előtt gyökerestől kitépendő, kikapálendő vagy lekaszálendő és azután elégetendő.

2. Azon birtoktulajdonosok, akik lóherét, lucernát termelnek, kötelesek az aranka föltoakat kiirtani. Hasonlóképpen kiirtandó az aranka a kaszálókon, legelőikön, sáncookon, utakon, bárhol jelentkezzék.

Ugy az arankaot, mint ettől még 2 méterre levő meg nem támadott növény is lekaszálendő.

A lekaszált anyag megszáritás után szalmával összekeverve az aranka helyén elégetendő, később pedig a föld felkapálendő és szalmával jól megégetendő.

3. Az összes legelő és kaszálótulajdonosok, továbbá a községek, legelőtársulatok kötelesek kiirtani a legelőikön, kaszálókon található káros növényeket, borsikákat, bozótokat, sóskaftát, (borsfüge, draoila, Belberis vulgaris) stb. és elteríteni mindenféle boncsokat.

A községi, vármegyei és országutakon található burjánok és káros növények kiirtása a vármegyei államépítészeti hivatal ellenőrzése alatt történik, a vasut mellett levők pedig a C. F. R. osztályvezetőség utasítása szerint.

4. Kötelező minden tulajdonosa a mezőgazdasági hirtokoknak elhatárolása, látható, tartós és jókarban tartott határjelekkel.

A jelenlegi határbarázdák, amelyek a burjánoknak az igazi tanyája és a különböző élősködőknek fészkei, elpusztítandók s határnak csak sánco, kövek, halmok, fák vagy élősvény használhatók.

5. Levételtveken ellen permetezni kell a gyümölcsfákat dohánylevél, petroleum emulzióval, vagy a „tanol” nevű anyaggal.

A terti törvény 176. § értelmében büntetéssel sújtandók, a legelők kezelésével megbízott azon személyek, akik anélkül, hogy előbb legeltetési szerződéseket kötnének, megengedik vagy eltűrik a marháknak a legelőre való belépését, azok pedig, akik megengedik az állatok legeltetését a legeltetési taxák kifizetése nélkül, a közvagyonok védelmezéséről szóló törvény büntetése alá esnek.

7. Jelen rendelet kitűggesztendő a községházán, templomoknál és iskoláknál s más nyilvános helyeken, tudomására adván a lakósságnak dohász útján is a azokivül közzététetik a Mures Tartomány hivatalos lapjában is.

Jelen rendelet kitűggesztéséről a községi jegyzők jegyzőkönyvet vesznek fel és azt 3 napon belül betérjesztik a Mezőgazdasági Kamarának.

Ezen kötelezettség elmulasztása a kötelező hivatali ténykedés megtagadásának minősítettik, ami a büntetőtörvény idevonatkozó paragrafusai szerint büntetettik.

8. Jelen rendelet ellen vétők 25—300 lejig terjedő pénzbüntetéssel sújtandók.

Prefectul Judetului Ciuc,

Locot-Colonel IOSIF DRIMBA.

Secretarul Camerei Agricole,

Inginer Agronom Inspector, IOAN BORS.

Seful Serviciului Agricol,

Inginer Agronom Set, EMERIC KOZAN.

Valahol jónéhány évvel ezelőtt azt olvastam, hogy a gyomok kártétele országos viszonylatban akkora, hogy minden hat zsák gabonából egy zsák gyommagnak számít.

Ha ez így van országos viszonylatban, akkor még szomorubb a helyzet csiki viszonylatban. Ha meggondoljuk a dolgot és tovább megyünk látjuk, hogy nemcsak az a baj, hogy 6 zsákból egy zsák gyommag, hanem az is, hogy az 5 zsák is gyengébb, mint kellene, mivel a gyom fejlődésének idején gazdagabban, bővebben táplálkozik, elvonja a tápanyagot, zsarolja a talajt, vagy egyszerűen megesi a trágyát, a földnek a zsírját.

Gasdatársaim! A törvény és fennebbi rendeletünk nem megbüntetni akar, hanem azt, hogy az a bizonyos 6 zsák gabona mind szép, tiszta és jó legyen, hogy már jó hírnévnek örvendő lóhere és lucernamag termésünk arankamentes maradjon, hogy állataink, a legelőn több és jobb füvet kapjanak. Munkára tehát sürgősen, hogy a törvény büntető paragrafusait alkalmazni ne kelljen a kenyeretek nagyobb és jobb legyen!

KOZÁN IMRE,

vármegyei gazd. teügyelő.

„OSIKI LAPOK”

Politikai, községasági és szocirodalmi lap

Előfizetési ár:

Példányonkénti ára 3 Lei. Megjelenik minden vasárnap
Egyes évre 160.— Félévre 80.—
Negyedévre 40.— Kalföldre egy évre 416—
Magyarországra 12 Pengő.

Hirdetést díjak a legelősságnak szántatnak.

Kéziratok nem adtnak vissza.

Nyilváltási közlemények díja soronként Lei 25.—

Kiadóhivatal: Mercurea-Ciuc, Strada I. C. Bratianu 56.

Gyergyói élet

**Ernest Urdarianu udvari marsall
nagyszabású rádiobeszédben ismertette
a Nemzet Pártjának célkitűzéseit.**

Június hó 23-án Ernest Urdarianu miniszter, a Nemzet Pártjának vezérkari főnöke, este a következő beszédet mondta a bucuresti rádióban:

Őfelsége II. Károly király magas bizalma folytán elfogadtam a felelősségteljes helyet. honnan a következő szavakat intézem a Nemzet Pártja mai és holnapi tagjaihoz: Egyedül az ország földjéhez fűződő kapcsolatok érzésétől és Uralkodóinkkal szemben érzett mély hódolattól eltelve fogadtam el, mint fegyelmezett katona a részemre adott megbízást azzal az elhatározással, hogy bármilyen személyes áldozat árán is megteszem kötelességemet, annak hőles vezetése mellett, aki éjjel nappal órkodik, hogy a román reményesség teljesedésbe menjenek egy pillanatra sem fogok habozni a kívánt határozatok teljesítésében. Gyűlölet és részrehajlás nélkül, tiszta lélekkel, de szilárd elhatározással fogok minden erőmmel dolgozni annak a legfelsőbb törvénynek teljesítésében, melyről Őfelsége szót szombati beszédében, midőn a következőket mondotta: „A legfelsőbb törvény, melynek irányítania kell bennünket, a haza megmentése kell legyen, hősiesség eszközzel.”

A romboló és anarchisztikus individualizmus helyébe a Nemzet Pártja mindenki részéről elvetettséget követel az erősebb és maradandóbb valóságokkal szemben és maradéktalan összefogást a Trón és az Állam körül.

Az új munkával kezdetét vessi az a tevékenység, hogy mélyítsük ki a nemzet megszervezését az 1938 évi alkotmány alapvető elvei alapján: — A haza mindenekelőtt. Tekintély-állam. Foglalkozási ágak szerinti szervezkedés.

A totalitárius eszme — mely a megújított erőt képviseli — képezi a párt tevékenységének alapját, hogy a megszervezett nemzet egész anyagi és erkölcsi életét irányítsa. Pártunk minden házigazdát be kell töltsön, melyet a múlt hagyott maga után. Gyorsan kell visszacserezni az elveszett perceket.

Mint a párt vezérkarának főnöke, a következő irányban történő fejlődést fogom szem előtt tartani:

1. Erkölcsi nevelés, a párt valamennyi tagjának, törekény ifjuktól a küdatés befejezéséig tartó közérdekű munkájával.

2. Községi szellem, valamennyi tag áldozatkészségére és az anarchikus individualizmus helyébe lépő általános együttműködésre alapítva.

3. Valamennyi vezetőszemélyiség parancsnoki készsége munka és működési helyén.

Felelősségérzet, mely valamennyi nagy és kicsiny vezető főszemélyi tulajdonsága kell, hogy legyen. A Nemzet Pártja tevékeny, életképes, habozást nem ismerő szerv kell legyen. Nem tűrhet és nem ismerhet csak elszánt, munkára, áldozatkész és az élet felsőbbrendű céljának lényegétől áthatott embereket.

Az idő új és elhatározó pszichistát teremtett. A román népnek — mely annyi erőnyel van felruházva — joga van az élethez, de létét és haladását saját erejével kell biztosítsa. Ez azonban megszervezett szolidaritás, fegyelem és a magánérdekeknek a közérdek alá rendelése nélkül nem lehetséges. Legyünk elismeréssel Őfelsége II. Károly királlyal szemben, hogy magára vette a nagy terhet, oly célból, hogy országunk és népünk létfontosságú nagy célkitűzéseit teljesedésbe vigye. Legyünk elismeréssel Őfelségével szemben és tömör, sorokban kövessük, szilárdan elhatározva, hogy dolgozunk és megteesszük kötelességünket:

Éljen a Király! Éljen a nemzeti Románia! Éljen a Nemzet Pártja! Egésséget!

H I R E K .

— Halálhír. Gál Ferike III. oszt. gimnásiumi tanuló, életének 13 ik évében, folyó hó 24-én súlyos szenvedés után meghalt. Gál Feriket 26-án temették el a római katólikus egyház szertartása szerint. Elhunyt nemcsak szülőinek okosított mélyszégyenét, de őszinte sajnálkozást váltott ki mindannyiunkból, akik csak ismertük ezt a szorgalmas, tehetséges és jó megvalósító gyermeket.

Ferencke...

Friss hant domborodik a gyergyói emlékei temetőben. A harangok nére kara elcsendestül. Könyves szemű nő, komolyarcú férfiak sorogával tevé az utcát. Sehol egy hangos szó. Ródot a mosoly az arcokról. Ilyen a város képe, Gál Ferike temetése után — Mintha mindenki eleven kérdőjelként tekintene az égre. „Miért?” „Uram, miért kellett ennek a nagy ígéretnek bimbóban lehullani? Miért—miért? Felelet nincs. A rövid időre kiragvató nap a sötét felhők húzódnak. Szó az ég is. Mintha a Fentvalóknak is szecvudat okozna e szörnyű fájdalom, amit Gál Ferike eltávozás jelentett az ittmaradtoknak...

Részem tapasztalt részvét nyilvánult meg Gál „Ferike” halála alkalmából. Nem lehet tudni a szülői fájdalomában kívánt-e osztozkodni Szentmiklós mélyen érző társadalmá, vagy a közönségetnek örvendő gyermek elvesztése miatt érzett gyász felszóródott ki e tömeg mozogulásában temetés alkalmából. Annyi bizonyos, hogy a szülők fájdalma megdöbbentő, de érthető. Hiszen a harmad gimnásista Ferike, kiforrott művészeknek is beavató tehetségről tett tanúságot apró szobrával, domborművelével. A székely nép egy niabb dicsőségét látják benne nemcsak szülők, de ismerősek. Az átlagot jóval túlszárnyaló szellemi képességgel, komoly, nagy embernek is dicsőre vált jellemességével olyan ritka embernek volt, hogy megérjűlha édesanyját, aki a vigasztalásra, hogy: „Nyugodjék bele, hiszen más le vesztett gyermeket” — így felelt: „Ilyet nem.” Valóban Gál Ferike nem volt átlag gyermek. — Nagy ígéret volt Ő. Be nem teljesedett ígéret...

Temetése csupa költészet volt. Aranyozott, hófehér koporsóján mohorósság ágak morogogtak; a szobát elborította a sok hófehér virág. Fehér róssa, fehér szegfű. Osztálytársai, ártatlan, könnyes gyermekarcok, a sok lobogó zertya, minden csupa szépség, ami a kicsi koporót körülvette, megokosozódva a könnyek tüzében. Hiszen, egy szem sem maradt szárazon. Az az mégis. Egyedül az édesanya: túl a koporsó mellett könnytelen szemekkel De mennyi fájdalmat sugároztak e szűz szemek. Az emberek nem mertek e fájdalomtól megdövélt arcra nézni. Itt elhallgatott minden vigasztaló szó. Ezen fájdalom megrázta a lelket, de a szájnak hallgatást parancsolt...

Itt, a Gál Ferike frissen hasított sírjánál megérantül, milyen hatalmas Valaki az Isten, aki az emberek sorát igazgatja Suverén Ur. Számadással nem tartozik senkinek. Nem is enged beleszólást a dolgába. Ő tudja, mit miért tesz. Nekünk csak annyit kell tudnunk, hogy Ő nem szarnok, nem kegyetlen, könnyű, aki ok nélkül szanyargat. Ő szerető Élelőváltó, aki mindenben, még a szenvedésben is a mi javunkat keresi. Minden úgy van jól, ahogyan Ő elrendeli. Hatalmas Szeretet Ő, aki lesújt, de föl is emel. Szennvedést oszt, de mag is vigasztal. M. J.

Hangok a román sajtóból.

Az események nagy hírtelenséggel Európa délkeleti részére irányították a figyelmet Baszarabia vissza csatlakozásával kapcsolatban a fővárosi sajtó a mély benyomások hangját szólt meg. Egy pár ilyen hangot az alábbiakban mutatunk be.

A Timpul így ír: „A román nép történelmének nehéz napját éli. Most a sors a mi ajtónkon is kopogtat. A szovjetkormány ultimátuma után most mindn órának jelentősége van. Minden pillanatot döntő. Bármilyen fordulat jöjjön, a román népnek Istenben irányított sárvvel kell bízón a jövőjében.”

Am Unversul eneket írja: „Két, nekünk drága tartomány léte forog veszélyben. Am egyesülés óta eddig leganyosabb esemény állott elő. A körülmények tulajdonoson súlyosnak. A megpróbáltatásoknak ezekben az órában azzal fordulunk a román közönséghez, hogy őszinte meg hídgyerét és nyugalmát.”

A Románia írja: „Súlyos vámat követel, hogy biztosíthassuk dékes szándékainkat. Ezekben a nehéz időkben teljes hittel sorakozunk fel a Király köré. Ajkunk keserű ezájisét nem lehet ridadalmakkal letörőni. Hígyünk nyugalommal a jövőben.”

Általában az egész román sajtó a megdöbbenés hangján méltatja a baszarabiai és északbukovinai eseményeket.

A magas teljesítményű Arado repülőgép.

K. K. A sokféle német kis- és közepes teljesítményű repülőgéptípusok közül különös figyelmet érdemel a kétüléses, fülkés, mély szárnyú repülőgép. Ez a gép nemcsak utazási célokra, hanem tanításra is kiválóan alkalmas, sőt egyszerűen beválk a műrepülésnél is. Ez az Arado kétüléses repülőgép már számtalan német és nemzetközi versenyen rekordteljesítménnyel lepte meg a világot. Így ennek az osztálynak nemzetközi versenyein az 1000, a 2000 km-es versenyeknek rekordgyőztese valamint ugy ennek az osztálynak 6,300 kilométeres távrepülési versenyében is rekordteljesítményt állított fel. Ezen győzelmét a Németország és Ausztráliai távrepülésben nyerte meg, a midőn Bengasi és Gaja (alábbi Északafrika, az utóbbi Kalkutta mellett Indiában fekszik) közti távolságot leszállás nélkül végig repülte. Az 1938 évi Dentschlandflugban a három első díjat nyerte meg, az 1938 és 1939 évi Frankfurt am Mainban rendezett nemzetközi versenyeken mind a két alkalommal az első és második díjakat nyerte meg, valamint Göring verséttábornagy

Uj rádió szaküzletemben

elválklok bármilyen javítást.

Akármilyen típusú és bárkifől vett rádiókat leggyorsabban javítok.

Uj, nagy teljesítményű akkumulátortöltő berendezésemmel

töltést leggyorsabban végzek.

Minden akkumulátort azonnal töltésre kapcsolok.

Rádió Vécsey

Mercurea-Ciuc, Str. I. C. Bratianu 46
az Uri Kassinó épületében, a régi üzlettel szemben. 11—

díjat. Az 1939 évi német—angol baráti repülő versenyben Wilmingtonban a távrepülési nagydíjat, valamint a pontos—ság és szépség díjait vitte el. Az 1939 évi olasz „Raduno del Littorio” versenyben ugyancsak győzött egy igen erős nemzetközi repülő konkurrencia ellen. Ezen repülések közé tartozik különben Horthy kormányzó úrnak 1939 évi Magyarország—India közötti távrepülése, aki néhány napon belül tette meg az utat oda és vissza.

A repülőgép azért érdekes, mert két egymásmellett fekvő ülésel bír, ami különösen a repülőoktatásnál igen nagy előny, mert a tanító a tanítvány mellett ülve ellenőrizheti annak összes fogásait. A repülőgép szárnyai mélyen fekszenek, vonalvezetése kiváló, teljesítménye a motornak igen nagy és egyszerű stabilitáson kívül a gép igen gazdaságos. A gép törzsének melő része acéloszerkezetből áll, különben az egész könnyű fémhöz van gyártva. A fülkéből előre és mindkét oldal felé egyszerű kilátás nyílik, az ablakok úgy vannak beépítve, hogy oldalt lefelé is lehet tekinteni. A fülke felő része vagyis a teteje teljesen üveg—ből készült és olyan módon van megszerkesztve, hogy könnyen előre és hátra toltató. Ez a ki- és bezállást is megkönnyíti. Rossz időjárásban a fedősapkát visszahajthatja az ember, ami által rossz időben a kilátás javul. A keréktáv két méteres és kiváló hidraulikus fékberendezésével egyszerűen gördül. Repülés közben a kezeket bevonják, ezt a műveletet egy egyszerű kézi toganyuval hajtják végre. A repülőgépet egy léghűtéses sormotor hajtja, amelynek teljesítménye 105 lóerő, ez 230 órákilométeres sebességet biztosít. Az utazási sebesség átlagban 205 km. óránként és a hatótávolság 1000 km. 100 kilométerre csak 11 liter benzint fogyaszt, míg olajfogyasztása szinte semmi.

Dr. Fejer Manó (Emanuel) orvos
rendel bel-, nő-, gyermek-, bőr- és nemibetegek részére d. e. 9—1, d. u. 4—7 óráig
Calea Stefan Cel Mare (Miko u.) 21. alatt

Hordozható Rein Metal írógép eladó,
megtekinthető a Vakár utcában ára 10000 lej

Györfy Lenke, Taploca, 246. házszám,
a legteljesebb szakértővel vállalja fehérnemű és mindenféle női felsőruha készítését, kézimunkálást, paplankészítést. — Házhöz, vidékre is elmegy szerény díjazás mellett.

MODELL KALAPOK
10 napenként új formák előse árban, megtekinthető
VENCZEL TANÁRNÉNAI
Ugyanott készülnek mindenféle női kalapok elsőrendű anyag használatával. Különösen alkalmasak a legújabbak és újak.
Mercurea-Ciuc, I. C. Bratianu (Gimnásium)-uca 112. sz., a Görög-kövesben.

H I R D E T É S E K E T

a legjutányosabb árak mellett
felvesz

A Csiki Lapok kiadóhivatala

Nemzeti múltunkból.

Szent László (1077—1085).

Szent István halálától szinte négy évtized telt el Szent László trónra lépéséig. Es alatt a negyven esztendő alatt Szent István hatalmas alkotása súlyos megrázkódtatáson ment keresztül. A fiatal magyar nemzet és az ország életterejére vall, hogy súlyosabb megrázkódtatás nélkül bírta elviselni mindazokat a megpróbáltatásokat, amelyek rászakadtak a nemzetre. Nemcsak az Uralkodóház két ága állt állandóan egymással szemben, de belső harcok, lázadások súlyosbították a helyzetet majd ellenséges indulatu nomád törzsek is veszélyezteték az ország fennállását. Megért a nyílt összecsapásra a két hatalomnak, a pápaságnak és császárságnak összekötözése is, amelyben a fiatal magyar kereszténységnek az egyik fél mellett állást kellett foglalni. Az Árpád-ház kiválóságára vall, hogy keleti időben tudott két nagy királyt szorgalmazni az egymásután uralkodó László és Kálmán személyében, akik az István utáni négy évtized alatti rendkívül megpróbáltatásokkal tönk esélőre sodort nemzetet ismét felemelték. Mert az a két császári hádjárat, a lázadó papányok rombolása, a különböző orosz, morva és lengyel segédcsapatok kíméletlensége, amelyek az István utáni állandó viszályokban végig szántottak az országon, bizony megfélemlítették a magyarságot. Minden bajok ellenére is a kereszténység gyökörverése amit láttuk, lassan végbe ment a megerősödött az egész szent-istváni berendezkedés. A nemzet a sok viharos esztendő után vissza látárogat az ő uraimának boldog bekéjét a Szent László személyében a nemzet, ugyancsak Árpád óta először nyilvánítja akaratát feje kiválasztásánál, akkor a Géza hirtelen halálával 1077-ben megüresedett magyar trónra egyhangú lelkesedéssel Béla királynak legedás híri második fiát Lászlót választotta meg, mint akit legalkalmasabbnak látoit a szent-istváni hagyományokhoz. László be is váltotta a hozzá fűzött reményeket. Nemzeti és keresztény hősvolt egy személyben, aki megalapította a keresztény vallás nemzeti jellegét a ezzel mintegy feltette a sárkövet az István által elkezdett épüleire.

Lászlónak buss esztendő uralkodása a magyar nemzeti élet öntudatoságát alapozta meg. Új irányt szabott az ország külpolitikájának. De hogy ennek komolyosságát biztosítsa, a belső építő munkát kellett elvégeznie. Es irányu törvényhozói bölcsesége örököelté.

László idejére oitk az első magyar király és az első magyar térítők iránti kegyeletes kultusz egyházi elismerése is. László pápai felhatalmazás alapján 1083 augusztus 15-én a törvényre Székesfehérvárra gyűlt egyházi és világi és világi nagyokat szinatra hívta össze s azon bizonyító jelek és csodatételek alapján István királyt, fiát Imre herceget, Gellért püspököt és a két szoborhegyi remetét: Hivalló Szent Zsoternd Andrást és Vértann Szent Benedeket szentekké nyilvánította. — A vallásos kegyelet ekkor emelte ereklényé az első magyar királynak Istvánnak csodatételeiben épen maradt jobbát, mely 1098-ig egy Márk nevű nemes birtokában volt, majd a biharmegyei Szentjobb székesegyházában, utóbb Székesfehérváron őriztett. A törökök elő menekülő F-rencesek vitték evházadok mitán az erkiyét Ragusába, honnan 1771-ben került nértelenül vissza.

László egyházi politikával is foglalkozott. A gyulafehérvári és váradi püspökök tulajdonképpen ebben az időben alakulnak ki.

László területi nyereségekre is tett szert. A keleten emelt négy újabb vár: Borosza, Krassna, Deés és Küküllővár a gyepük hífelé nyomását jelentette a természetesen határok felé. Es a keletre irányuló magyar előre nyomulás toltta el a székelység ésszaki ágát a két Küküllő közl a Hergita nyugati lejtőre s indította meg a Maros és Sztrigy táján a déli székelység lassu keletre vonulását, amely Haromszék megszálásával a 15-ik században fejeződött be.

László külpolitikájának bölcsesége szerente meg Horvátorságot.

László korában találjuk meg a magyar történetírás kezdését. 1092-ben írta meg Szent László egyik tudós papja a „Gesta Uzgarum“-ot, középkori történetírásunk első és legkimagaslóbb művét.

László a legnagyobbak közül való magyar király volt, aki nemzetével egybeforrt. Hatalmas és ered mányes munkáját 1095-ben befejezte: halála után batyjának I. Gézának fia, Kálmán forja tovább folytatni.

Rövid hírek.

Világyorosan szágúid a mai idő. Egy-egy hét alatt világrongtató abclók majjanak le. Egyik pillanattól a másikra alomszerű elgondolások válnak valóra. Diplomácia és haderők olyan elképesztő fordulósággal kezdettek neki az új térképészetnek, hogy azt követelni is elég lehet. A németek és olaszok június hó 25-én befejezték a nyugati háboru első szakaszát. Június hó 26-án Hitler elrendelte a Német Birodalom felbontását. Hitl napon keresztül szólunk a haragok és hirdették a háboru első menetének dicőseges befejezését. Amíg Németországha dicőseget hirdet a harangugás, ugyanakkor június hó 26-án Franciaországban gyászünnepi esteleket keretében kezd meg egy vités nemzet a káivárláját. Mert es a történelmi nemzetek utja. A dicősegek és szennvedések váltakozása. A francia nép ma neki kezd a szennvedéseknek. A nagy nemzeteknek pedig est is szápon, felemelben kell elviselni. — Petain francia tábornagra binta a történelmi sors azt a kemény feladatot, hogy az utóbbi évtizedek mámerában megszűnt francia népet átsegítse ebbe az elkövetkező szennvedésbe. Petain csinálja is a katoná összes erővel életének est a szemore

vállalkozását. Amint legutóbbi rádió beszédében mondta: Franciaországnak el kellett vesztetni est a harcot, mert nem volt felkészülve, mert több élvezetet akart, mint amennyire rádolgozott. Megmagyaránta a tábornagy, hogy miért kellett a fegyveres ellenállást becsúntatni. Mert az ellenség katonai fölénye előtt összeomlott a francia vitéség. A francia kormány csak két eshetőség között választott: vagy helyén marad vagy a tengeren túlra menekül. Igy arra határozta magát, hogy a becsúnt és jónan ess alapján Franciaországban marad, hogy megőrizse a francia nép egységet és képviselést az ellenséggel szemben. Igy legálabb megmentették a becsúntottakat — mondotta Petain francia tábornagy, aki assal fejeste be rádió beszédét, hogy a francia nemzetnek dolgosna kell, hogy a jövőjét megmentse. A veszteséget az elpuhultság és az élvezet hajhászás szellemének köszönhetjük. Essel a beszéddel assután a francia nép elfogadta azokat a feltételeket, amelyeknek alapján június 25-én életbe lépett a franciákkal szemben a fegyveresünet. — A háboruzak essel új szakassa kezdődik. Éi est a jelek szerint Angliának egyedül kell megharcólnia. Bár allg lehet elbinni, hogy Anglia egészen magára maradva merné azt a harcias haogt megütni, mint amelyet Churchill miniszterelnök az elsőhá június 25-i üléseán használt. Mert amint bejelentette Angliának elhatározott szándéka, hogy folytatja a harcot a végéig győzelemig. Hogy Anglia miben bízik nem lehet tudni. Hlazon a francia fegyverszünettel elvezett a francia flotta és a támaszpontoknak nagy része. Amerika sem lelkendezik az európai eseményekért. Egyre inkább hangzóldik oda az amerikai közvélemény, hogy Amerika az amerikalaké, míg Európa az európaiaké. Káláiban is Amerikának elég volt egyszer Európából, a Wilson tanár ur idejében. Éi mindazon, különösen a kellemtelen múlttól eltekintve, Amerika sokkal nagyobb dolgokkal van elfoglalva, mint a háboruba való lépés ügye. Oiták ugyan az előtkváltatás leaszálás előtti gondolni sem lehet háborura. Iyen formán leasan nem lehet megérteni, hogy miben bízik Anglia. Magam sem tudok egyebet elképsolni, mint diplomáciai ügyességében, amely a villámháborus időkhöz máltó villámgyorsasággal megegyezik Német- és O assországgal a világhatalomban való újra osztozása. — Június 29-re összehívták a román parlamentet. A román minisztertanács június 28-án délután ülést tartott, amely beszámolt a sovjet kormány ultimátumsszerű jgyekéről, amelyet elfogadva, arra kötelest a román kormányt, hogy június 28-án délután már megsszállják az orosz csapatok Csernoviczt, Kisenyvet, Cstata-Albát és ottól számítva négy nap alatt egész Bessarabiát és É zak-Butovint. Tataracu miniszterelnök közölte, hogy a kormány a június 29-re összehívott parlament előtt bővebben kifejté azokat az előmenyeket, amelyek a románosság e nagy drámáját előidesték. Esután ismertette azokat a költségvetési intézkedéseket, amelyek az otthonát elhagyott kégyesszerű román lakosság megsszítése céljából készültnek. — Egyébként pedig a történelem megmozdult lamét. Róhannak az események népek és nemzetek fölött. A kötelelenség pedig csak az lehet mindenkinnek, hogy fegyvelmet szil nyugalommal álljon azon a helyen, ahová a sorsa állította.

KÜLÖNFÉLÉK.

A MAGYAR KÖZÖNSÉG FIGYELMÉBE.

Mindenki jól tudja, hogy a mai időkben mennyi kellemetlenség származhat abból, ha meggondolatlanul tárgyalja a világ eseményeit. A törvény maga is súlyos rendelkezéseket tartalmaz. Szigorua büntet mindenféle rémhírtérjesztést. Feladat meggyorsulásnak teszi ki magát tehát mindenki, aki nem érti meg azt, hogy ilyen mozgalmas időben leghelyesebb, ha fegyvelmetett hallgatagsággal és komolysággal nézünk a magunk dolga után. Közhelyeken, vendéglőkben, korosmákban ne politizáljunk. Elvezik mindazt helyettünk azok, akiknek kötelelssége és feladata foglalkozni a köznek ügyeivel. Közöttünk ninosen semmiféle felforgató szándék. Mégis egészen jóindulatu szószátyárkodás is elleshető s annak alapján meghurcolható hátki. Eppen ezért mindenkinek be kell látnia, hogy első számu kötelelssége az öntudatos óvatosság és becsúntes fegyvelmetesség. A Nemzet Pártjának legutóbbi felhívásai is intenek arra, hogy a rendnek és építőszellemnek érdekében az ország minden polgárának össze kell fognia. Ezt leginkább assal érjük el, ha saját érdekünkben vigyázuak arra, hogy népünk minden gyermeke a törvény rendelkezései szerint vegye tudomásul a rendkívüli intézkedéseket. Idegezzekkel ismeretlenekkel ne törődjünk, amennyiben azok gyanusak, jelentsük a esendőrségnek. Amint emittettük, ügyeljünk minden lépésünkre és könyvelmü szájártással ne tegyük ki magunkat a törvény szigoru büntetései-nek. A falu-vezetők is ügyvelmetessék népünket arra a kötelel elővigyázatosságra, amelyet megkövetelnek mindannyiunktól a mai idők.

— Vegyesszemerőki oklevél. A lasli műegyetemen vegyesszemerőki oklevélet és a tudományegyetemen a flaka-kemia tanári oklevélet sz-rente meg Hódnagy Árpád, a cskszere-dal rom. kath. főgimnásium volt diákja. Es alkalommal a lasli magyar diák kolonia meleg ünnepésben részeltette az önsetlen jó barátot, aki az ott tanuló ifjúságnak mintaképe volt. A szorgalmas kitartó munkának volt es az ünnepése, amely a sok nehésségek között is kivívja a sikert. — Köszönetnyilvánítás. Hála köszönetet mondunk mindazoknak, akik feledhetetlen jó férjnek és édesapának elhunytá alkalmával fájdalunkat részvétükkel enyhítették. A Borka-család.

— Horthy kormányzó gyász. Horthy Miklóst, Magyarország kormányzóját mélyregees gyász érte. Lányá nagykarolyi ifj. gróf Károlyi Gyuláná szültetett Horthy P. u'ette, hosszas szennvedés után június 26-án elhunyt. A gyász miatt június 27-én s'arra maradtak a magyarországi mu-atóhelyek. Horthy P. u'ette holttestét június 28-án szállították át a rószadombi viládtól a királyi palotába, ahol felravatolták. Innen külön vonaton Kenderesre vitték és ott helyezték örök nyugalomra a család sírjába.

— Bíró József csikszere-dal fényképészete eruton hossza Csikvármegye közönségének tudomásszeretői, hogy az Ipartestület székházában levő fényképészeti műtermét a mai kor igényeinek megfelelően kibővítette és átrendeste. Köszit felvételeket bármilyen kivitelben, nappali világlátásnál és villanynál. Vállal nagyítástokat. Ekküvöl felvételeket, családi képeket jutányosan és legolcsóbban készít.

— Holttestet sodort partra a megáradt Békás patak. A folytosos esőselektől megáradt Békás patak emberáldozatot is követelt. Békás közelében egy férfi holttestét dobta partra, amelynek személyazonosságát még nem sikerült megállapítani.

— Halálhíradások. Kopacz Dániel szül. Szabó Ágnes, 64 éves korában, június hó 24-én meghalt Csikszicóiban.

— Búját Andrásné szül. Pál Róglia, 68 éves korában, június 27-én elhunyt Csikszentimrán.

— Verekedések. Csikmad-falván tárcmu'atásig volt. Szentos Kálmán és Risszegh David összaszódkotak a tárcmu'at. A esőváltást rövidesen tettlegességgel követte és Szentos két héten tul gyógyuló sérülésekkel maradt a sebhelyen. — Néhany parcella később Bira-begs József és Miklós Balassz rontottak egy-egy kormacsban. Miklóst súlyos állapotba esmalították el a közelben tartózkodók. — Ruszu Demeter né gyimesi lakós jelentést tett a esendőrségre, hogy szomszédja, Karácsony János Gáborát lovat vesztett a kertjén. Felsszóltatta a esendőrséget, hogy a lovat vesztése máshol el, ne tegyen kárt neki. Karácsony a figyelmeztetésre tettlegességgel válaszolt. A verekedés esen bűnvádi eljárást indítottak.

— Fénstárfosztogató cigányasszonyok. Oberja Oktávián gyergyótó gyeal kormacsos felesége Tarcau Gábor utkaparó segítségével két idegen cigányasszonyt kísért a esendőrségre. A kormacsosné eladta, hogy pillanattal eltávozott az ivóból. A cigányasszonyok esmalat besontak a kormacsahelyiségsbe s a kézp'anzárból 5 darab ötszázlejes bankót magukhoz vettek. Még az üzletben állottak a cigányasszonyok, amikor felösdte a lopást. A megsszappent besurru'ók 4 drb. ötszáz lejtet a földre csúsztatnak, az ötüdőköt: haland esen akarják. Sőt megakartak székkel es csak Tarcau utkaparó segítségével tudták őket a esendőrségre hozni. Az őrsparancsmók rövidesen megállapították, hogy a gya'zu itott cigányasszonyok a falu közelében sátorvert nomád cigánykaravánhoz tartoznak; őrlasbe vették őket.

— Buosuzsók. Eltávozséunk folytán ismerőseinknek, jó barátainknak esuton mondunk Isten hosszódot. Bermann Márkus és családja.

Könyvkötészeti munkákat

a legszebb és legtartosabb kivitelben a legjutányosabb árak mellett eszközöl a

Vákár üzlet, Mercurea-Ciuc.

Fakereskedő urak figyelmebe! In atențiunea Dlor comercianți de lemne! Bevételi és kiadási utalványok Mandate de intrare și eșire Bérfizetési jegyzék (Listă de plată) Anyag- és erdőfelvételi könyvecskék Cărticică de inventar pentru materialul in deposit și pădure Előleg könyv (faragottfa, gömbfa, gömbrud) Cărticică de avans (pe lemne rotund etc.) Fuvar-bárca (Barță pentru cărauși) Munkások nyilvántartása (szebben hordható) Evidența lucrătorilor (ptu purtat in buzunar) Orvosi utalvány (Certificat) Számlakönyv (Factura) Szállítási kimutatás (Consignatio) állandóan raktáron, legjutányosabb áron beszerezhetők totdeauna in depozit, pe lângă prețuri moderate la VÁKÁR könyvkereskedésében, M.-Ciuc. LIBRĂRIA VÁKÁR Mercurea-Ciuc. Mindennemű nyomtatványok megrendelésre a legszebb kivitelben a legpontosabban eszközöltetnek.

HEGEDŰORÁKAT conservatoriumi módszer szerint, jutányosan ad: SPRENZ GIZI, M.-Ciuc. Str. I. G. Duca (Gimnasiun-ueca) 130.